

Kuka auttaa ikääntynyttä päihteiden käyttäjää

**Kuka auttaa ikääntynyttä
päihteiden käyttäjää
- joka ei halua sitoutua
päihteettömyyteen**

Kuka auttaa ikääntynyttä päihteiden käyttäjää - joka ei halua sitoutua päihteettömyyteen

Pilke®

Mitä ovat Pilke-porukat?

- **Vertaistuellisia, ammatillisesti ohjattuja matalan kynnyksen ryhmiä** (noin 7-10 jäsentä/ryhmä) **+60-vuotiaille miehille ja naisille, joilla on / on ollut päihdeongelmia**
- **Ryhmiiin etsitään, kutsutaan ja saatetaan syrjään jääneitä ikääntyneitä verkostoyhteistyön avulla:** kotihoito, asiakas-/palveluohjaus, sosiaalitoimi, geriatriset poliklinikat, seurakuntien diakoniatyö, yksityisen sektorin toimijat jne...
- Parhaimmillaan Pilke-työ on **yhteistyötä ja voimavarojen yhdistämistä vanhustyön ja päihdetyön välillä**

Mitä ryhmissä tehdään?

- Kokoontuvat **kerran viikossa samaan aikaan aamupäivällä, samassa paikassa** (esim. palvelukeskus tai järjestön toimitilat)
- Tapaamisessa **vaihdetaan kuulumisia, syödään aamupalaa**, jaetaan kokemuksia, pelataan seurapelejä ja visailuja, kokeillaan kädentaitoja, tehdään retkiä...
- **Yhdessä** suunnittelu ja yhdessä tekeminen
- **Tapaamiseen saa tulla sellaisena kuin on – myös päihtyneenä:** Pilke-ohjaajat kohtaavat jokaisen pilkeläisen sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä ilman vaatimusta raitistumisesta tai muutoksesta
(**Asiakaslähtöisyyden periaate**)

Pilke-ohjaajan periaatteita (Pajunen 2014)

- Porukkaa ohjaa aina **työpari** – Pilke-työtä tehdään **oman perustyon ohessa**
 - Pilke-ohjaaja on **ammatti-IHMINEN** ja samalla **kumppani ja vierellä kulkija**
 - Pilke-ohjaaja **tutustuu** pilkeläiseen ja **näkee ihmisen juomisen takana**
 - Pilke-ohjaajan motto: ”Pidän kiinni, en jätä, en unohda” – **kannatteleva työote**
 - Pysyvyys: **porukan jäsenyys on elinikäinen** – mukana saa olla niin kauan kuin haluaa ja pystyy -> jatkumo: uusia ohjaajia tarvitaan, kun työntekijät vaihtuvat
- > *Pilke*[®] -**ohjaajana toimii** sosiaaliohjaajia, viriketoiminnan ohjaajia, kotihoidon työntekijöitä, järjestötyöntekijöitä, diakoneja, pappi, sairaanhoitajia, toimintaterapeutteja, sosiaalityöntekijöitä...

Pilke®

Vastaa kysymykseen ”MITEN” (= **Pilke**®-toiminnalla).

Pilke®

Pilke® tarjoaa myös vastauksen kysymykseen ”MIKSI?”

Pilke-toiminnan tavoitteet (Pajunen 2014)

1. Pilkeläinen löytää elämänsä yhdessäolon ja mielekkään tekemisen kautta iloa ja osallisuutta
2. Pilkeläisen arjessa selviytyminen helpottuu, ja hän voi jatkaa kotona asumista mahdollisimman pitkään

Havaitut muutokset pilkeläisten elämässä ja palvelujen käytössä

Osallisuus

- Vertaistuki
- Merkityksellisyyden kokemus

Terveydentila

- Fyysinen ja psyykinen toimintakyky parantunut
- Katkolla käynnit ja sairaalakäynnit vähentyneet

Arjenhallinta

- Säännöllinen viikkorytmi tukee arjenhallintaa
- Viikoittainen liikkeelle lähtö kodin ulkopuolelle

Päihteidenkäyttö

- Päihteidenkäyttö vähentynyt, voi olla viikon ainoa päihteeton päivä
- Raittiusjaksot pidentyneet

Ravitsemus

- Ravitsemuksen parantuminen ja monipuolistuminen

Läheissuhteet

- Positiiviset vaikutukset lähipiirissä
- Läheisen jaksamisen tukeminen

Palvelujen käytössä tapahtuneet muutokset

Palveluntarve pienempi –
riittävä ja
tarkoituksenmukainen tuki

Palveluihin pääsy oikea-
aikaisesti

Pilke[®] *Pilke*[®]

Pilke-toiminnan taloudelliset hyödyt

Resurssien kohdentuminen

- Ryhmätoiminnan edullisuus vs. yksilötoiminta
- Kotihoidon kuormitus kevenee

Työyhteisön hyödyt

- Ohjaajien työmotivaation kasvu
- Työhön sitoutuneisuus

Toimintakyky ja hyvinvointi

- Inhimilliset hyödyt
- Toimintakyvyn ylläpito
- Mielen hyvinvointi

Ennaltaehkäisy

- Päihteiden käytön intensiteetti vähenee
→ hoidettavuus kevenee → palvelujen tarve kevenee

Palvelut

- Palvelutarpeen muutosten tunnistaminen ja nopea reagoiminen
- Palveluihin pääsy helpompaa
- Pilke-toiminta tukee kotona asumista ja ympärivuorokautiseen tehostettuun palveluasumisen tarve siirtyy (kustannukset jopa n. 30 000 e/v)

Pilke®

Vastattu, MITEN? ja MIKSI?

Pilke®

Mutta kysymys oli "KUKA?"

Kuka auttaa ikääntynyttä päihteiden käyttäjää - joka ei halua sitoutua päihteettömyyteen

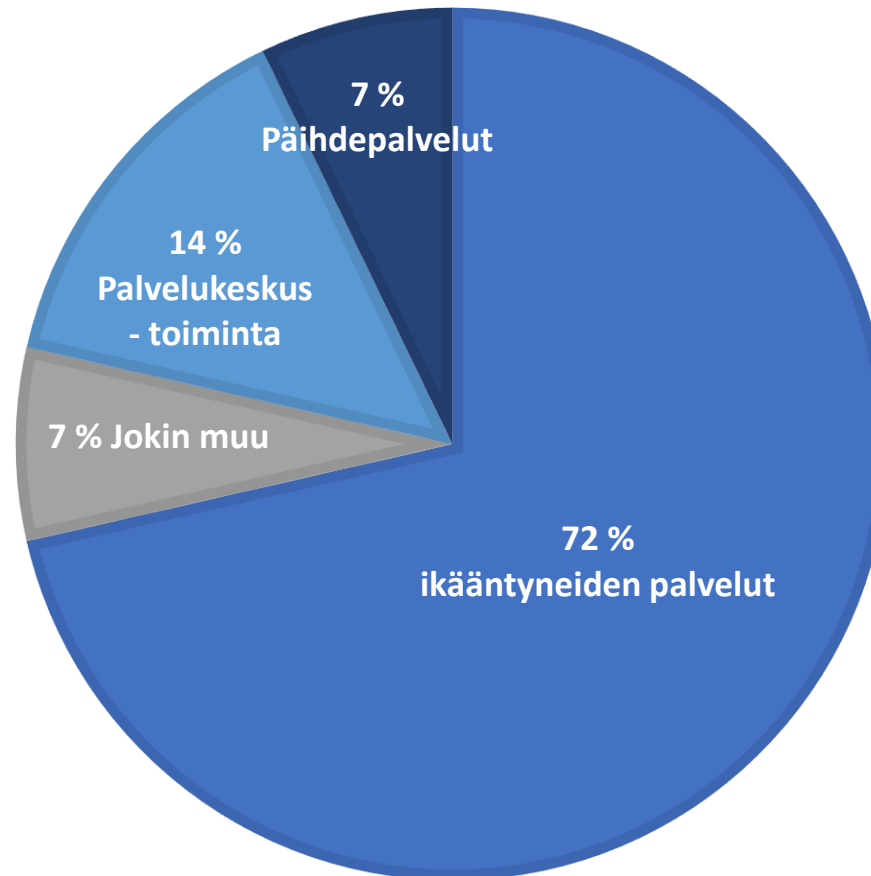
**Kuka auttaa ikääntynyttä
päihteiden käyttäjää
- joka ei halua sitoutua
päihteettömyyteen
- vuonna 2025**

Pilke-toiminnan levinneisyys 2020

Pilke-toiminnan sijoittuminen palvelujärjestelmään

■ Ikäntyneiden palvelut ■ Jokin muu ■ Palvelukeskustoiminta ■ Päihdepalvelut

Ikäntyneiden palvelut sisältäen:

- ikäntyneiden ennakoivat palvelut
- kotihoidon palvelut

Jokin muu:

- järjestö

**Toimintaa, joka sopii erinomaisesti
kolmannen sektorin työksi:
syntynyt ja paljolti levinnyt järjestöjen
ja seurakuntien työnä.**

**Vastuu hyvinvoinnista aina
julkisella sektorilla,
samoin hyöty
kustannussäännöistä
koskee julkista sektoria.**

**Lähivuosina nähdään, miten Pilke[®]-
toiminta löytää paikkansa
hyvinvointialue-sote-maakuntien
palvelustrategioihin.**

Eli KUKA?

Eli KUKA?

**Vastuu on julkisella,
löydettävä paikkansa osana
muuta palveluita
– mutta luontevaa jatkaa ja tehdä
yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa**

KIITOS